

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Γιάννο Λαμάρη
Πρόεδρο Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ. Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κυρία Στέλλα Μισιαούλη Δημητρίου
Αναπληρώτρια Πρόεδρος
Επιτροπή Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Χρίστο Μέση
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ. Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Ανδρέα Κυπριανού
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ. Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Κυριάκο Χατζηγιάννη
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Νίκο Νουρή
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περεταίρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Νεόφυτο Κωνσταντίνου
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικο-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγω διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

Τ.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Σοφοκλή Φυττή
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικό-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

T.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Φειδία Σαρίκα
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικο-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περεταίρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

T.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Δημήτρη Συλλούρη
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ.ν Γ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικο-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

T.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΕΔΕΑΚ)
CYPRUS ASSOCIATION OF OPINION POLL
AND MARKET RESEARCH ENTERPRISES

Αρ.α.299/2013

9 Σεπτεμβρίου, 2013

Κύριο Γιώργο Περδίκη
Μέλος
Επιτροπής Εσωτερικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία

Διεξαγωγή Ερευνών Εξόδου (Exit Polls)

Μέσα στο Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκε από τον κ. Περδίκη του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών πρόταση για την απαγόρευση διεξαγωγής ερευνών εξόδου την ημέρα διεξαγωγής εκλογών.

Μετά την υποβολή της πρότασης νόμου από τον κ. Περδίκη, ο Σύνδεσμος μας επιδίωξε επικοινωνία με διάφορα κοινοβουλευτικά μέλη και εκπροσώπους κομμάτων για συζήτηση και διαβούλευση πάνω στο θέμα. Κατά τις επαφές αυτές παρουσιάσαμε τις θέσεις του Συνδέσμου μας για τις οποίες εκφράζουμε την έντονη μας αντίθεση με την πρόταση νόμου που υποβλήθηκε:

- Η δημοσιοποίηση και συζήτηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου έχει ως ακρογωνιαίο λίθο το δικαίωμα των πολιτών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους και των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεταδίδουν ελεύθερα πληροφορίες και ιδέες. Οι δημοσκοπήσεις και οι έρευνες εξόδου αποτελούν δημοκρατικό εργαλείο που επιτρέπει στους πολίτες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η απαγόρευση διεξαγωγής και δημοσιοποίησης στοιχείων από δημοσκοπήσεις και έρευνες εξόδου καταπατά το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε πληροφορίες και ελεύθερης ενημέρωσης (*International Covenant on Civil and Political Rights, European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms*).
- Δυστυχώς, κατά τη δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου, η έμφαση δίδεται στο ποσοστό υποστήριξης ενός υποψηφίου ή παράταξης. Οι έρευνες αυτές όμως παράγουν μια πληθώρα πληροφοριών για πολιτικο-κοινωνικές στάσεις και αντιλήψεις και αποτελούν για κοινωνικούς και πολιτικούς ερευνητές και αναλυτές ένα θησαυρό πληροφοριών. Θεωρούμε την απαγόρευση πρόσβασης μας σε αυτές τις πληροφορίες (τις οποίες δίδουν οικιοθελώς τα άτομα που συμμετέχουν σε έρευνες) ως αντισυνταγματική.

- Η πρόταση νόμου κατατίθεται με το αιτιολογικό ότι υπήρχε παράνομη διαρροή αποτελεσμάτων κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας με στόχο να ποδηγετηθεί το εκλογικό σώμα. Υπάρχει υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει την δημοσιοποίηση ερευνών εξόδου. Ως Σύνδεσμος υποστηρίζουμε την απαγόρευση δημοσιοποίησης (ή εσκεμμένης διαρροής) αποτελεσμάτων ερευνών εξόδου κατά την διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
- Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε μετά λύπης ότι παρόλο που στο αιτιολογικό κατάθεσης της πρότασης νόμου καταγράφεται ότι υπήρχαν πληροφορίες ότι οι διαρροές αποτελεσμάτων προέρχονται από εκλογικά επιτελεία, δεν έγιναν και οι ανάλογες καταγγελίες προς την αστυνομία. Ως Σύνδεσμος θεωρούμε κάπως παράλογο να καλείται το Κοινοβούλιο δια νόμου να απαγορεύσει την διεξαγωγή ερευνών εξόδου, λόγο διαρροής αποτελεσμάτων, ενώ η διαρροή αυτή γίνεται από στελέχη επιτελείων και πιθανό από βουλευτές κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή. Η προσέγγιση αυτή δίνει την εντύπωση ότι εφόσον τα αρμόδια όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα επιβολής του νόμου και ελέγχου των εκλογικών επιτελείων, αυτό μπορεί να γίνει με την απαγόρευση δια νόμου άσκησης μέρους του επαγγέλματος μας που είναι η διεξαγωγή ερευνών εξόδου κατά την ημέρα των εκλογών.
- Στην περίοδο οικονομικής κρίσης που περνά το νησί, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου αναμένουν από την πολιτική ηγεσία της χώρας την δημιουργία ευκαιριών εργασίας και όχι τον περιορισμό των ευκαιριών εξάσκησης του επαγγέλματος μας.

Η απόκλιση των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν για τις έρευνες εξόδου που διεξήχθησαν στις 17 Φεβρουαρίου 2013 έχει προβληματίσει τα μέλη του Συνδέσμου. Μετά από εσωτερική διαβούλευση ο Σύνδεσμος μας προτείνει τις ακόλουθες προτάσεις:

- Αναγκαστική παρουσίαση «ταυτότητας έρευνας» όποτε δημοσιοποιούνται αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου (όπως προνοείται και από Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας). Η ταυτότητα της έρευνας επιτρέπει στα άτομα που κατέχουν το αντικείμενο να αξιολογήσουν την καταλληλότητα της μεθοδολογίας για το συγκεκριμένο έργο. Στο ελάχιστο στην ταυτότητα έρευνας πρέπει να παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:
  - Μέθοδος Διεξαγωγής: Μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή στοιχείων. Είδος και χώρος διεξαγωγής συνεντεύξεων.
  - Περίοδος Διεξαγωγής: Περίοδος κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συλλογή δεδομένων.
  - Γεωγραφική Κάλυψη: Περιοχές που κάλυψε η έρευνα.
  - Δειγματοληψία: Μέθοδος με την οποία επιλέγηκε το δείγμα.
  - Μέγεθος Δείγματος: Συνολικός αριθμός συνεντεύξεων που διεξήχθησαν.
  - Αναθέτουσα Αρχή: Αρχή, Οργανισμός, Εταιρεία, η Φυσικό άτομο το οποίο ανέθεσε την έρευνα.

- Συλλογή Στοιχείων: Οντότητα υπεύθυνη για την διεξαγωγή συνεντεύξεων και τη συλλογή δεδομένων.
- Ανάλυση Δεδομένων: Οντότητα υπεύθυνη για την ανάλυση δεδομένων.
- Ως Σύνδεσμος, προσδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο διαχωρισμό που πρέπει να γίνεται σε σχέση με την *Συλλογή Στοιχείων* και την *Ανάλυση Δεδομένων*. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη του Συνδέσμου μας διεξάγουν πολιτικές έρευνες και παραδίδουν τις βάσεις δεδομένων που προκύπτουν για ανάλυση σε εξωτερικές οντότητες (εκλογολόγους-πολιτικούς αναλυτές οι οποίοι επιλέγονται από την Αναθέτουσα Αρχή), οι οποίες επεξεργάζονται τα δεδομένα και παράγουν αποτελέσματα με βάση τις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές. Στις περιπτώσεις αυτές η ευθύνη του Γραφείου Ερευνών ολοκληρώνεται με την παράδοση των δεδομένων για επεξεργασία. Όπως έχει παρατηρηθεί και με την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κάποιων ερευνών εξόδου το Φεβρουάριο του 2013, λανθασμένα δημιουργείται η εντύπωση ότι το γραφείο που φέρει την ευθύνη συλλογής των δεδομένων φέρει και την ευθύνη για τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζονται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Αυτό δεν ισχύει καθώς οι πολιτικοί αναλυτές-εκλογολόγοι που επιλέγονται από την αναθέτουσα Αρχή επεξεργάζονται τα δεδομένα όπως αυτοί κρίνουν ορθό και εκφράζουν τις δικές τους απόψεις και εκτιμήσεις.
- Δικαίωμα διεξαγωγής δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ. Η εγγραφή στο Σύνδεσμο μας είναι ανοικτή προς όλες τις εταιρείες και επαγγελματίες που ασχολούνται με δημοσκοπήσεις και έρευνες αγοράς, που πληρούν μια σειρά επαγγελματικών κριτηρίων και ακολουθούν τις διεθνείς οδηγίες για διεξαγωγή ερευνών όπως καθορίζονται από την ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) και την WAPOR (World Association for Public Opinion Research). Ως Σύνδεσμος παρατηρούμε ότι σε περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων 'ξεφυτρώνουν' διάφορα γραφεία από το πουθενά που διεξάγουν τέτοια έργα καθώς επίσης και ότι εταιρείες που εμπλέκονται σε άλλους τομείς δραστηριότητας (π.χ. marketing, τηλεφωνικά κέντρα) αναλαμβάνουν τέτοιες έρευνες, παρόλο που οι διεθνείς καλές πρακτικές (και οι κανονισμοί των Διεθνών Σωμάτων που διέπουν το επάγγελμα) ρητά απαγορεύουν κάτι τέτοιο λόγω πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων. Η διεξαγωγή ερευνών μόνο από μέλη του ΣΕΔΕΑΚ εγγυάται την υιοθέτηση έγκυρων πρακτικών, την ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής σε πόρους και δυναμικό για εκτέλεση ερευνών, την ύπαρξη τεχνογνωσίας και την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
- Κατάργηση των υφιστάμενων νομοθεσιών (Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος, Οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμοι του 1998) οι οποίες είναι ανεπαρκείς και αντίθετες με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Οι νομοθεσίες αυτές βασικά καθορίζουν απλά ότι απαγορεύεται η δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 μέρες πριν από τις εκλογές. Στην Γαλλία υπήρχε παρόμοια νομοθεσία μέχρι το 2003, η οποία απαγόρευε την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων 7 ημέρες πριν από τις εκλογές, και όταν η πρόνοια αυτή παραβιάστηκε, το θέμα οδηγήθηκε στην ανώτερη δικαστική

εξουσία της χώρας (**Court of Cassation**) η οποία εξέδωσε απόφαση ότι η νομοθεσία παραβιάζει το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στη βάση της ελευθερίας έκφρασης και της ελευθερίας για λήψη και επικοινωνία πληροφοριών) και πρέπει να αναθεωρηθεί.

- Διαμόρφωση Εθνικής νομοθεσίας που θα διέπει τον τρόπο διεξαγωγής και παρουσίασης αποτελεσμάτων. Εισηγούμαστε όπως η νομοθεσία αυτή συμπεριλαμβάνονται τα θέματα που έχουμε εγείρει παραπάνω ως προς την δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και ερευνών εξόδου και θα καθορίζει ως αποδεκτές μεθόδους καταγραφής της κοινής γνώμης τις μεθόδους που καταγράφονται σε Διεθνείς Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικών (πχ. ESOMAR/WAPOR). Ενδεικτικά, γίνεται αναφορά στην Ελληνική νομοθεσία (Νόμος υπ' αριθμό 3603) *Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων* η οποία υιοθετεί Κώδικες Δεοντολογίας και Πρακτικής που ανήκουν σε Οργανισμούς με διεθνή εμβέλεια καθώς και του αντίστοιχου Συνδέσμου Εταιρειών Δημοσκοπήσεων και Ερευνών Αγοράς της Ελλάδας.

Θέτουμε τον Σύνδεσμο μας στη διάθεση σας για περαιτέρω συζήτηση του θέματος και ανταλλαγής απόψεων.

Με εκτίμηση,

Χρίστος Μαραγκός
Πρόεδρος

MG130709EPI

T.Θ. 21657, 1511 Λευκωσία, Τηλ.: 22 665102, Φαξ: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy
P.O. Box 21657, 1511 Nicosia, Tel.: 22 665102, Fax: 22 669459, E-mail: mgregoriou.oeb@cytanet.com.cy

ΜΕΛΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΟΕΒ) ΚΥΠΡΟΥ - MEMBER OF THE CYPRUS EMPLOYERS & INDUSTRIALISTS FEDERATION (OEB)